

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2019 - 2020

**Probă scrisă
Limba și literatura rromani maternă**

Varianta 4

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 de puncte

DEL PES O TÈKSTO

„Gudle rromalen, avile kathe, anθ-i Ìndia, e rusikane aktòrură koθar o but úndo rromano tătro „Rromen” e Moskvaθar. Me rodem len thaj kerdem lença vakăripen rromanes. Kana únde ke sem o kòrkorro manuś anθ-i Ìndia kaj vakărel rromanes, putarde penqe jakha thaj pučhle man kobor rromane čhibă si: jekh vaj maj but? Thaj me mothovdem lenqe kadaja purani indikani paramiçi.

Anθ-jekh dīves, phirenas p-o drom pan3 korre manuśa, save, mangelas pumaro manro gavesθar gavesθe. Jekhe gavesθe, von únde baro xamipen, thaj pučhle le gavutnen so si kothe. E gavutne phendine lenqe ke sas astardo jekh elefànto. Avenas kothe e phure aj e terne te dikhen les, te azban les le vasteça. Kadava elefànto sasas lačo, godăver vi amalikano.

Vi le pan3 korre mangle te azban les, te arakhen so si kodova. Avile paše lesθe thaj o bareder korro astardăs les ka-i ruthuni, thaj phendăs le averenqe: „Phralalen, o elefànto si sar jekh baro sap!”. O dujto korro manuś astardăs vi les ka-o kan thaj phendăs ke o elefànto si sar jekh baro fan. O trinto korro, astarindoj les ka-o pirro, vakărdăs ke si sar jekh čačo baro kilo. Palal, o štarto korro, beśindoj telal o per le elefantosqo, vakărdăs ke o elefànto si sar jekh ravalò umblavdo opral.

Ka-o agor, úndilo vi o pan3to korro. Sar beśelas palal o elefànto, astarindoj les e porăθar, vov phendăs ke e gavutne phenen le šelesqe ke si o elefànto.

Pharili bari čingar maśkar lenθe. Sarkon mangelas te ovel „o elefànto” so falas len kana azbajle: sap, fan, kilo, ravalò aj šelo!

Eh, mirre phralalen, rromalen! Kadja si vi le rromane čhibăça! Kana „azbas” nùmaj amaro dialèkto vakărdò amenθar khere, atùnci na dikhasa ke si amen jekh barvali khethani rromani čhib! N-ašti te mekhas amen te prin3aras nùmaj jekh kotor laθar!”

(*Lil Indiaθar*, adaptàcia palal o J.S. Pathania)

1. Xramosaren savo si o titulo thaj o autòro e dine tekstosqo!
2. Xramosaren, anθ-e trin-štar rëndură, so 3anas palal o rromano tătro „Rromen”!

5 pùntură

5 pùntură

3. Ambolden gazikanes e anglutne duj alineătură anθar o tēksto dino maj opre!
5 pùnttură
4. Arakhen e sinonimură vaś e alava: *dùma, vakărel, kobor, dilgo, bičhalel*!
5 pùnttură
5. Roden thaj xramosaren pan3 zuvlikane navnă/ substantivură!
5 pùnttură
6. Roden thaj xramosaren pan3 kernavnă/ vèrbură duj k-o akanutno vaxt thaj trin k-o nakhlo vaxt!
5 pùnttură
7. O alav „*kathe*” si: a) substantivo/ navni; b) adžektivo/ paśnavni; c) advèrbo/ paśkernavni.
5 pùnttură
8. Arakhen, anθ-o dino tēksto, pan3 paśnavnă/ adžektivură!
5 pùnttură
9. Roden thaj xramosaren anθar dino tēksto pan3 ginavnă/ numeràlură!
5 pùnttură

SUBIECTUL al II-lea

45 de puncte

1. Nakhaven i sintagma „*o korro manuś*” anθar savorre siklile kèzură, ka-o jekhipen vi ka-o butipen!
10 pùnttură
2. Nakhaven i kernavni/ o vèrbo „*astare*” ka-e savorre vaxta e indikativone modosqe/ čhandesqe!
10 pùnttură
3. Vakăren, anθ-e śtar-pan3 rëndură, so phenen e pan3 korre manuśa, anθar o tēksto dino maj opre, ke si o elefànto!
10 pùnttură
4. Xramosaren, anθ-e śtar-pan3 rëndură, so tume xatăren anθar o phenipen: „*Kana „azbas” nùmaj amaro dialèkto vakărdo amenθar khere, atùnci na dikhasa ke si amen jekh barvali khethani rromani čhib!*”
10 pùnttură
5. Keren po jekh propozìcia e avutne vortogramenča: *p-o, k-i, anθ-o, k-jekh d-aśti!* I propozìcia trebal te avel la po cîra pan3 alava!
5 pùnttură